

Dosarul nr. 2ra-30/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. O. Dvordnic)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, V. Buhnaci, V. Sîrbu)

## DECIZIE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Svetlana Filincova  
Ala Cobăneanu  
Galina Stratulat  
Dumitru Mardari  
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Ecaterina Safonova (Leonti),  
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ecaterina  
Safonova (Leonti) împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării  
dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral și  
încasarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost  
respins apelul declarat de către Ecaterina Safonova (Leonti) și a fost menținută  
hotărârea din 01 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 09 iulie 2019 Ecaterina Safonova (Leonti) a depus cerere de chemare în  
judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului  
la judecarea în termen a cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea  
cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 26 iulie 2011, în privința sa a  
fost pornită urmărirea penală pe indiciile infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5)  
din Codul penal.

A menționat că, la 01 iulie 2012 cauza penală a fost depusă în instanța de  
judecată.

A susținut că, la 07 septembrie 2013, după înregistrarea căsătoriei, și-a  
schimbat familia după soț, devenind Ecaterina Safonova.

A afirmat că, prin sentința din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul  
Buiucani a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.196  
alin. (4) din Codul penal și, fiind aplicat art. 53 lit. g) și 60 alin. (1) lit. b) din Codul

penal, a fost eliberată de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului prescripției de tragerea la răspundere penală.

A declarat că, la 21 iunie 2018, prin apărătorul său, a depus apel împotriva sentinței primei instanțe, însă până în prezent, cauza penală nu a fost expediată spre examinarea apelului în instanța de apel, fapt ce încalcă dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

A precizat că, la 13 februarie 2019 a solicitat informația de la instanța de judecată despre motivul reținerii cauzei în primă instanță, însă nu a primit răspuns.

A invocat că, ulterior, din explicațiile orale, lucrătorii cancelariei Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani i-au comunicat că, cauza nu este expediată, deoarece sentința nu este tradusă.

A relevat că, la 01 martie 2019 a solicitat Ministerului Justiției și Consiliului Superior al Magistraturii urgentarea expedierii cauzei în instanța de apel, iar prin răspunsul Ministerului Justiției din 26 martie 2019 a fost informată că, autoritatea de stat nu este în posibilitate de a impune efort în vederea respectării dreptului la o judecare în termen rezonabil.

A notat că, prin reținerea cauzei penale în primă instanță mai mult de un an a dus la încălcarea altor drepturi, cum ar fi: libera circulație, interdicția de eliberare a pașaportului, precum și continuarea desfășurării examinării cauzei penale.

A considerat că, prejudiciul moral evaluat la 60000 de lei, echivalentul a 3000 de euro, constituie o sumă reală și echitabilă în astfel de circumstanțe.

A solicitat constatarea încălcării dreptului său la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, repararea prejudiciului moral în sumă de 60000 de lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 de lei.

Prin hotărârea din 01 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Ecaterina Safonova (Leonti) și a fost constatat faptul încălcării dreptului Ecaterinei Safonova (Leonti) la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale privind învinuirea sa în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 09 ianuarie 2020 Ecaterina Safonova (Leonti) a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen și admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea Ecaterinei Safonova (Leonti) cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost repusă Ecaterina Safonova (Leonti) în termenul legal de declarare a apelului.

Prin decizia din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Ecaterina Safonova (Leonti) și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 02 septembrie 2020 Ecaterina Safonova (Leonti) a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri cu privire la admiterea pretențiilor cu privire la

repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești în partea respingerii pretențiilor cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică, deoarece instanțele judecătorești, necătând la faptul că, au constatat că, i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei, au respins nemotivat pretențiile enunțate.

A menționat că, instanțele judecătorești urmau să aprecieze cuantumul prejudiciului moral nu reieșind din sumele dispuse spre încasare de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, dar urmau să cerceteze nemijlocit materialele cauzei și să aprecieze motivele și cauza încălcării dreptului pretins.

A susținut că, a suportat cheltuieli de asistență juridică în sumă de 1000 de lei. Or, avocatul său a întocmit cererea de chemare în judecată, a adunat probe și a depus cererea în instanța de judecată, fapt consemnat în ordinul de plată nr. 019045698 din 30 iunie 2019.

A afirmat că, instanțele judecătorești au aplicat prevederile art. 1998, 2036 și 2037 din Codul civil, pe când urmau să aplice prevederile art. 1398 alin. (1), 1422 și 1422 din Codul civil (în redacția de pînă la 01 martie 2019).

A relevat că, instanțele judecătorești au interpretat eronat prevederile art. 90 lit. i), 94 alin. (1) și 96 CPC, precum și pct. 21<sup>1</sup> din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 25 din 28 iunie 2004.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 09 decembrie 2020 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe.

Din materialele dosarului rezultă că, la 26 iulie 2011 Secția urmărire penală a Comisariatului de poliție Buiucani, mun. Chișinău a pornit în privința Ecaterinei Safonova (Leonti) urmărirea penală pe indiciile infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal, iar la 01 iulie 2012 cauza penală a fost depusă în instanța de judecată.

Prin sentința din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Ecaterina Safonova (Leonti) a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) din Codul penal și, fiind aplicate art. 53 lit. g) și 60 alin. (1) lit. b) din Codul penal, a fost eliberată de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului prescripției de tragerea la răspundere penală.

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, la 21 iunie 2018, reprezentantul Ecaterinei Safonova (Leonti), avocatul Ion Cerga a declarat apel împotriva sentinței primei instanțe.

Prin scrisoarea nr. 02/2918 din 12 februarie 2019, expediată în adresa Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, avocatul Ion Cerga a solicitat eliberarea informației referitoare la expedierea cauzei penale în instanța de apel pentru a fi examinată cererea de apel, însă nu a primit nici un răspuns.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Ecaterina Safonova (Leonti) a solicitat constatarea încălcării dreptului său la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, repararea prejudiciului moral în sumă de 60000 de lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 de lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, constatând faptul încălcării dreptului Ecaterinei Safonova (Leonti) la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale privind învinuirea sa în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal, în rest respingând acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Ecaterina Safonova (Leonti), a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Recurenta Ecaterina Safonova (Leonti), declarând recurs, a invocat dezacordul cu hotărârile judecătorești în partea respingerii pretențiilor cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Conform art. 2 alin. (1) și (6) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

Conform art. 5 alin. (1) și (2) din Legea enunțată, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

La constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța

de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

Prin urmare, ținând cont de circumstanțele cauzei, precum și de faptul că, recurenta a invocat încălcarea dreptului pentru reținerea cauzei penale în prima instanță mai mult de un an de la pronunțarea sentinței (21 iunie 2018-17 iulie 2019), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanțele judecătorești, constatând faptul încălcării dreptului Ecaterinei Safonova (Leonti) la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, corect au concluzionat că, simpla constatare a încălcării dreptului recurente la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru orice prejudiciu moral eventual suferit de către ultima.

În susținerea opiniei enunțate, se reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 20 aprilie 2004 în cauza Amihalachioaie contra Moldovei.

În contextul celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanțele judecătorești temeinic și legal au respins pretenția recurente cu privire la repararea prejudiciului moral, iar argumentele invocate de către aceasta în acest sens nu pot fi reținute ca întemeiate.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1<sup>1</sup>) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

La materialele dosarului a fost anexat bonul de plată seria DAA nr.019045698 din 30 iunie 2019, din care rezultă că, recurenta a achitat CA „Ion Cerga” suma de 1000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f. d. 14), însă din conținutul acestuia nu reiese expres faptul că, avocatul Ion Cerga a prestat servicii juridice recurente anume în prezenta cauză.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanțele judecătorești temeinic și legal au respins cerința recurente cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, iar argumentele invocate de către recurentă în acest sens sunt neîntemeiate.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către Ecaterina Safonova (Leonti).

Se menține decizia din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 01 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în cauza civilă, la

cererea de chemare în judecată depusă de către Ecaterina Safonova (Leonti) împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,  
judecătorul

judecătorii

Svetlana Filincova

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Mariana Pitic